

III.

Katholieke Democratische Volkspartij.

Het eerste jaarkongres der Kath. Democr. Volkspartij werd gehouden 26 Augustus 1900. Er waren vertegenwoordigd de afdeelingen Enschedé, Hengelo, Almelo, Nijmegen, Delft, Maastricht en Tilburg. Besloten werd, aan het Partijbestuur op te dragen het ontwerpen van Concept-Statuten en Politiek programma.

De voorzitter van het Kongres, de heer J. Brinkhuis van Enschedé, zendt ons ter kennismaking het „Reglement der Katholieke Democratische Volkspartij, Afdeeling Enschedé,” waaraan we, omdat de Statuten en het Programma der partij nog niet zijn vastgesteld, het volgende ontleenen :

Naam.

Artikel 1.

Er is opgericht te Enschede eene vereeniging van Katholieken, genaamd *Kath. Dem. Volkspartij*, welke hare banier wenscht te ontplooiën onder de leuze: voor Waarheid, Vrijheid en Recht, omdat het bewustzijn meer en meer doordringt: geen sociale vrede zonder sociale gerechtigheid.

Doel.

Art. 2.

Het *Doel* is volgens de Encycliek „Rerum Novarum” een meer frisch en zuiver democratisch leven te brengen onder de Katholieken in den lande, door de Waarachtige leerstellingen van onzen Catechismus en het krachtig woord van onzen Heiligen Vader Leo XIII, vervat in zijn Encycliek van 17 Mei 1891, meer helder en zuiver in toepassing te brengen in 't belang der geheele maatschappij, doch in 't bijzonder der arbeidende klasse.

Middelen.

Art. 3.

Zij tracht dit doel te bereiken door:

- a. Eene propaganda op te richten om de Katholieke lectuur of geschriften te verspreiden, welke de zuivere Kath. Democratische beginselen verkondigen, of uiteenzetten.
- b. Te trachten zoo dikwijls en veelvuldig mogelijk vergaderingen te beleggen en sprekers te laten optreden, om de democratische ideeën, van liefde en gerechtigheid meer in ons volk te laten doordringen.
- c. In tijden van verkiezingen voor de staatslichamen: de 2e Kamer, Prov. Staten en Gemeenteraad, die mannen op den voorgrond te stellen of te steunen, welke de beginselen der democratie zijn toegedaan, in dit reglement omschreven.
- d. Meent verder, zoodoende de politieke actie, met meer succes in 't belang van land en volk te kunnen behartigen.

- e. Concludeert, indien het mogelijk is partijen of richtingen, welke bovenstaande rechten en belangen *kunnen*, of willen helpen bevorderen, in politieke aangelegenheden, te steunen op wederzijdschen voet van gelijk recht.

We voegen hierbij nog :

Voornaamste punten van ons nog te maken Program.

PUNTEN.

TOELICHTINGEN.

1. Algemeen Kiesrecht met evenredige vertegenwoordiging.	}	Zonder algemeen kiesrecht, een der eerste staatsburgerlijke rechten, zal en kan geen sociale wetgeving ooit tot stand komen. Mgr. Ireland zegt: geen Gouvernement is wettig of het moet zijn een Volks-Gouvernement, gekozen uit en door het volk.
2. Pensionneering van den ouden en invalieden werkman op kosten van den Staat.	}	Hoe kan een volk, dat vaak het hoog noodige moet ontberen, waarvan een groot deel van 5 à 6 gulden moet leven, daar nog wat van afzonderen als premie voor een Pensioenfonds; zoo iemand doet zich en zijn huisgezin te kort op het leven, door den Schepper hem geschonken.

3. Leerplicht zoo uitgebreid mogelijk, mits met behoud der vrije school en gelijke subsidieering voor elke religie.	}	De onwetendheid is een der grootste kwalen van onzen tijd. Leert de Kath. Kerk niet, dat de ouders, die het eerste recht hebben op het kind, het ook kunnen laten onderwijzen volgens hun beginsel onder controle van den Staat.
4. Ministerie van Arbeid voor alle bedrijven: Industrie, Landbouw, Mijnwezen en Bouwvakken.	}	Ministerie van Arbeid brengt direct wel zoo geen voordeelen aan, maar zal indirect toch ten goede komen aan den arbeid door beter onderzoek, het bedrijf betreffende.

Het bedoelde Reglement voert tot motto:

„De vreesachtigen bewegen zich in groote kudden, doch de dapperen trekken langs afzonderlijke wegen vooruit.”

Mgr. IRRELAND.
